II

(Nelegislatívne akty)

ROZHODNUTIA

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2020/1836

zo 14. mája 2020

o absolutóriu za plnenie rozpočtu agentúr Európskej únie za rozpočtový rok 2018: výkonnosť, finančné riadenie a kontrola

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu agentúr Európskej únie za rozpočtový rok 2018,

— so zreteľom na správu Komisie o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolutória za rozpočtový rok 2017 (COM(2019) 334),

— so zreteľom na výročnú správu Dvora audítorov o agentúrach EÚ za rozpočtový rok 2018 spolu s odpoveďami agentúr ([1]),

— so zreteľom na preskúmanie Dvora audítorov č. 07/2019 s názvom Podávanie správ o udržateľnosti: hodnotenie inštitúcií a agentúr EÚ (rýchle preskúmanie) z 12. júna 2019,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ([2]), a najmä na jeho článok 1 ods. 2 a článok 208,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ([3]), a najmä na jeho články 68 a 70,

— so zreteľom na delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1271/2013 z 30. septembra 2013 o rámcovom nariadení o rozpočtových pravidlách pre subjekty uvedené v článku 208 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ([4]) (EÚ, Euratom) č. 966/2012, a najmä na jeho článok 110,

— so zreteľom na delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/715 z 18. decembra 2018 o rámcovom nariadení o rozpočtových pravidlách pre subjekty zriadené podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome a uvedené v článku 70 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ([5]), a najmä na jeho článok 105,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0079/2020),

([1]) Ú. v. EÚ C 417, 11.12.2019, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1.
([4]) Ú. v. EÚ L 328, 7.12.2013, s. 42.
([5]) Ú. v. EÚ L 122, 10.5.2019, s. 1.

A. keďže toto uznesenie pre každý subjekt podľa článku 208 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 a článku 70 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 obsahuje poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu podľa článku 110 delegovaného nariadenia (EÚ) č. 1271/2013 a článku 3 prílohy V k rokovaciemu poriadku Európskeho parlamentu;

B. keďže v súvislosti s postupom udeľovania absolutória orgán udeľujúci absolutórium zdôrazňuje význam ďalšieho posilňovania koncepcie zostavovania rozpočtu na základe výkonnosti, zodpovednosti inštitúcií Únie, ako aj dobrého riadenia ľudských zdrojov;

1. zdôrazňuje, že agentúry majú značný vplyv na tvorbu politiky, rozhodovanie a na plnenie programov v oblastiach, ktoré majú pre občanov Európskej únie rozhodujúci význam, ako sú bezpečnosť, ochrana, zdravie, výskum, hospodárske záležitosti, sloboda a spravodlivosť; pripomína význam úloh, ktoré agentúry vykonávajú, a ich priamy vplyv na každodenný život občanov Únie; zdôrazňuje aj význam nezávislosti agentúr, najmä nezávislosti regulačných agentúr a agentúr s funkciou nezávislého zberu informácií; pripomína, že hlavnými dôvodmi zriaďovania agentúr bola prevádzka systémov Únie, podpora pri zavádzaní európskeho jednotného trhu a vypracúvanie nezávislých odborných alebo vedeckých posúdení; v tejto súvislosti víta účinnú celkovú výkonnosť agentúr;

2. víta viditeľný pokrok, ktorý dosiahli agentúry v ich úsilí reagovať na požiadavky a odporúčania vyjadrené v rámci ročných postupov udeľovania absolutória; s uspokojením konštatuje, že podľa výročnej správy Dvora audítorov o agentúrach Únie za rozpočtový rok 2018 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vydal Dvor audítorov audítorské stanovisko bez výhrad k spoľahlivosti účtovnej závierky všetkých agentúr; okrem toho poznamenáva, že Dvor audítorov vydal stanovisko bez výhrad k zákonnosti a správnosti príjmov relevantných pre účtovnú závierku všetkých agentúr; poznamenáva, že Dvor audítorov vydal stanovisko bez výhrad k zákonnosti a správnosti platieb relevantných pre účtovnú závierku všetkých agentúr okrem Európskeho podporného úradu pre azyl (ďalej len „EASO“); berie na vedomie, že Dvor audítorov vydal pre úrad EASO základ pre výrok s výhradou v súvislosti so svojimi zisteniami za rozpočtové roky 2016 a 2017, pokiaľ ide o zákonnosť a správnosť platieb, ale že s výnimkou účinkov rozpočtových rokov 2016 a 2017 Dvor audítorov zastáva názor, že platby úradu EASO súvisiace s ročnou účtovnou závierkou za rozpočtový rok končiaci 31. decembra 2018 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne; uznáva pokračujúci pokrok, ktorý úrad EASO dosiahol pri realizácii reforiem a plánov nápravných opatrení;

3. konštatuje, že celkový rozpočet 32 decentralizovaných agentúr Únie na rok 2018 predstavoval približne 2 590 000 000 EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje nárast približne o 10,22 %, a 2 360 000 000 EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje nárast o 5,13 %; okrem toho konštatuje, že zo sumy 2 360 000 000 EUR bolo približne 1 700 000 000 EUR financovaných zo všeobecného rozpočtu Únie, čo predstavuje 72,16 % celkového financovania agentúr v roku 2018 (72,08 % v roku 2017); berie tiež na vedomie, že približne 657 000 000 EUR bolo financovaných z poplatkov a platieb a z priamych príspevkov zúčastnených krajín;

4. pripomína svoju požiadavku na zefektívnenie a urýchlenie postupu udeľovania absolutória, aby sa o udelení absolutória rozhodovalo v roku bezprostredne nasledujúcom po roku, za ktorý sa udeľuje, a postup sa končil v priebehu roka nasledujúceho po príslušnom účtovnom roku; v tejto súvislosti víta vynaložené pozitívne úsilie a dobrú spoluprácu so sieťou agentúr Európskej únie (ďalej len „sieť“) a jednotlivými agentúrami, a najmä s Dvorom audítorov, ktorý preukazuje jasný potenciál na zefektívnenie a urýchlenie postupu zo svojej strany; oceňuje dosiaľ dosiahnutý pokrok a vyzýva všetky príslušné subjekty, aby pokračovali vo svojom úsilí o ďalšie zlepšenie postupu;

Hlavné riziká a odporúčania podľa Dvora audítorov

5. s uspokojením konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej správe považuje celkové riziko pre spoľahlivosť účtovných závierok agentúr založených na medzinárodne uznávaných účtovných štandardoch za nízke, a že v minulosti sa vyskytlo len niekoľko významných chýb; berie však na vedomie že narastajúci počet dohôd o delegovaní, ktorými Komisia agentúram prideľuje osobitné dodatočné úlohy a príjmy, predstavuje výzvu pre jednotnosť a transparentnosť spracovania účtovných závierok agentúr;

6. konštatuje, že podľa správy Dvor audítorov zastáva názor, že celkové riziko, pokiaľ ide o zákonnosť a správnosť príjmov, ktoré sú základom účtovnej závierky agentúr, je pre väčšinu agentúr nízke, a malo by byť stredné v prípade agentúr, ktoré sú sčasti samofinancované, keď sa uplatňujú osobitné nariadenia na účtovanie poplatkov a výber poplatkov a príspevkov od hospodárskych subjektov alebo spolupracujúcich krajín; konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov je celkové riziko týkajúce sa zákonnosti a správnosti operácií súvisiacich s účtovnými závierkami agentúr stredné, pričom v konkrétnych rozpočtových hlavách sa pohybuje od nízkeho až po vysoké; konštatuje, že riziko v hlave I (výdavky na zamestnancov) je vo všeobecnosti nízke, v prípade hlavy II (administratívne výdavky) sa riziko považuje za stredné a v prípade hlavy III (operačné výdavky) sa riziko považuje za nízke až vysoké v závislosti od agentúry a povahy jej operačných výdavkov; poukazuje na to, že vysoko rizikové zdroje zvyčajne pochádzajú z obstarávania a grantových platieb, ktoré by sa mali brať do úvahy, keď Dvor audítorov rozhoduje o vzorke budúcich kontrol a auditov;

7. poznamenáva, že podľa správy Dvora audítorov je riziko týkajúce sa správneho finančného riadenia stredné a zistilo sa najmä v oblasti informačných technológií (ďalej len „IT“) a verejného obstarávania; vyjadruje poľutovanie nad tým, že oblasti IT a verejného obstarávania sú naďalej náchylné na chyby; opakuje svoju výzvu Komisii, aby zabezpečila dodatočnú odbornú prípravu a výmenu osvedčených postupov pre tímy vykonávajúce verejné obstarávanie agentúr;

8. zdôrazňuje, že potreba mať samostatné administratívne štruktúry a postupy pre každú agentúru predstavuje inherentné riziko pre administratívnu neefektívnosť, a naliehavo vyzýva agentúry, aby posilnili tematické spájanie a spoluprácu v súlade so svojimi oblasťami politiky s cieľom zabezpečiť harmonizáciu a účinné spoločné využívanie zdrojov; vyzýva agentúry, aby vyvinuli dodatočné úsilie s cieľom rozšíriť rozsah svojich spoločných služieb, čím sa zlepší účinnosť a nákladová efektívnosť ich postupov;

9. zdôrazňuje problém, ktorý spočíva v tom, že dvojité funkčné a administratívne ústredie neponúka agentúram prevádzkovú pridanú hodnotu, a nabáda k prijatiu ďalších opatrení na obmedzenie neefektívnosti; nabáda agentúry, aby sa spoluumiestňovali a sústredili na svoje konkrétne oblasti politiky; konštatuje, že Komisia je zodpovedná za poskytovanie návrhov týkajúcich sa možného zlúčenia, zatvorenia a/alebo presunu úloh;

10. podľa správy Dvora audítorov konštatuje, že v nadväznosti na zistenia uvedené v predchádzajúcich rokoch a v dôsledku známeho vývoja politík Únie v určitých oblastiach je riziko určené v súvislosti s úrovňou spolupráce členských štátov vysoké v prípade niektorých agentúr, konkrétne Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len „Frontex“), EASO a Európskej chemickej agentúry (ďalej len „ECHA“); opakuje svoju výzvu Komisii, aby tieto otázky zaradila do programu Rady s cieľom posilniť spoluprácu členských štátov;

11. uznáva, že účinná, efektívna a bezchybná činnosť agentúr úzko súvisí s primeranou úrovňou financovania na pokrytie ich operačných a administratívnych činností;

Rozpočtové a finančné riadenie

12. berie na vedomie odpoveď siete na podporu výzvy Európskeho parlamentu poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu inštitúciám Únie v rámci rokovaní o viacročnom finančnom rámci po roku 2020 a to že každá agentúra bola vyzvaná, aby vykonala analýzu návrhu viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 predloženého Komisiou; uznáva, že viacročný finančný rámec má veľký význam pri zostavovaní rozpočtu agentúr, a nabáda ich, aby pokračovali v skúmaní nových zdrojov financovania okrem existujúcich príspevkov z rozpočtu Únie;

13. konštatuje, že úroveň podrobností v auditovaných správach o plnení rozpočtu niektorých agentúr sa líši v miere poskytnutých podrobností od väčšiny ostatných agentúr, čo poukazuje na potrebu jasných usmernení k predkladaniu správ o plnení rozpočtu agentúr; berie na vedomie úsilie vynaložené s cieľom zabezpečiť konzistentnosť prezentácie a vykazovania účtov; víta si aj tento rok nezrovnalosti v informáciách a dokumentoch zverejnených agentúrami, najmä pokiaľ ide o údaje o zamestnancoch, a to aj v správach o pláne pracovných miest (obsadené pracovné miesta alebo maximálny počet pracovných miest schválený v rámci rozpočtu Únie); berie na vedomie odpoveď siete, podľa ktorej sa riadi usmerneniami Komisie, ktoré boli revidované podľa delegovaného nariadenia (EÚ) 2019/715 a prijaté 20. apríla 2020; okrem toho opakovane vyzýva Komisiu, aby v nasledujúcich rokoch automaticky poskytovala orgánu udeľujúcemu absolutórium oficiálny rozpočet (vo viazaných a platobných rozpočtových prostriedkoch) a počet zamestnancov (plán pracovných miest, počet zmluvných zamestnancov a vyslaných národných expertov k 31. decembru príslušného roka) 32 decentralizovaných agentúr;

Výkonnosť

14. vyzýva agentúry a Komisiu, aby ďalej rozvíjali a uplatňovali zásadu zostavovania rozpočtu na základe výkonnosti, dôsledne hľadali čo najúčinnejšie spôsoby zabezpečenia pridanej hodnoty a neprestávali skúmať možnosti zlepšiť efektívnosť v súvislosti s riadením zdrojov; berie na vedomie návrh Dvora audítorov, aby sa zverejnením rozpočtov agentúr umožnilo prepojenie zdrojov s činnosťami, na ktoré sa využívajú, a uľahčilo by sa jednoduchšie prideľovanie rozpočtových prostriedkov, účinnosť a obmedzili by sa zbytočné výdavky;

15. s uspokojením konštatuje, že agentúry vytvorili sieť ako platformu vzájomnej spolupráce na svoje lepšie zviditeľnenie, identifikáciu a presadzovanie zvýšenia efektívnosti a pridanej hodnoty; uznáva pridanú hodnotu siete v jej spolupráci s Európskym parlamentom a víta jej úsilie o koordináciu, zhromažďovanie a konsolidáciu opatrení a informácií v prospech inštitúcií Únie; okrem toho oceňuje usmernenia, ktoré sieť poskytuje agentúram v snahe o optimalizáciu ich schopnosti plánovať, monitorovať a podávať správy o výsledkoch, rozpočte a použitých zdrojoch;

16. s uspokojením konštatuje, že niektoré agentúry účinne spolupracujú podľa svojho tematického zamerania (napríklad agentúry v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí ([6]) a európske orgány dohľadu ([7])); nabáda ostatné agentúry, aby podľa možností prehlbovali vzájomnú spoluprácu, a to nielen zavádzaním spoločných služieb a súčinnosti, ale aj v spoločných oblastiach svojej politiky; konštatuje, že väčšina agentúr sa sústreďuje na a usiluje sa o posilňovanie súčinnosti a spoločné využívanie zdrojov; konštatuje, že sieť zaviedla online katalóg spoločných služieb (najmä služieb IT), a že v roku 2018 vznikol pilotný program s cieľom monitorovať využívanie spoločných služieb a ich prínos, ktorý sa v roku 2019 rozšíril na všetky spoločné služby;

17. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov sa v roku 2018 dosiahol určitý pokrok v súvislosti so zavedením systému Sysper2, nástroja na riadenie ľudských zdrojov vytvoreného Komisiou, v piatich ďalších agentúrach, ktoré sa k nemu pripojili v roku 2018; konštatuje však, že pokrok pri jeho zavádzaní sa líši od prípadu k prípadu, pretože projekt je zložitý a každá agentúra má svoje špecifiká; vyzýva preto Komisiu, aby pomáhala pri zabezpečovaní riadneho využívania tohto nástroja; konštatuje tiež, že pokrok nastal aj v zavádzaní elektronického obstarávania (e-procurement); konštatuje však, že viacero agentúr je stále v procese zavádzania nástrojov elektronickej fakturácie, ktoré vyvinula Komisia;

18. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že len jedna agentúra Únie, Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo, uverejňuje správu o udržateľnosti; vyzýva všetky agentúry, aby v plnej miere začlenili udržateľnosť do informácií poskytovaných v rámci podávania správ, aby zverejňovali správy o udržateľnosti týkajúce sa vedenia organizácie a vykonávaných operácií, a aby zabezpečili spoľahlivosť správ o udržateľnosti prostredníctvom auditu;

19. zdôrazňuje, že agentúry Únie orgán musia pri vykonávaní svojich činností venovať osobitnú pozornosť zabezpečeniu súladu s právom Únie, dodržiavaniu zásady proporcionality a dodržiavaniu základných zásad vnútorného trhu;

20. nabáda agentúry, aby pokračovali v rozvoji koherentnej politiky digitalizácie svojich služieb;

Personálna politika

21. konštatuje, že v roku 2018 bolo v 32 decentralizovaných agentúrach zamestnaných spolu 7 626 úradníkov, dočasných zamestnancov, zmluvných zamestnancov a vyslaných národných expertov (7 324 v roku 2018), čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zvýšenie o 3,74 %;

22. konštatuje, že v roku 2018 dosiahlo rovné zastúpenie žien a mužov na úrovni vysokého manažmentu 6 agentúr, dobrú vyváženosť dosiahli 4 agentúry, ale nevyvážené zastúpenie existovalo v 14 agentúrach (jedna z nich mala zastúpených len mužov); vyzýva agentúry, aby zintenzívnili svoje úsilie o lepšiu rodovú rovnováhu medzi riadiacimi pracovníkmi;

([6]) Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex), Agentúra Európskej únie pre prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA), Európsky podporný úrad pre azyl (EASO), Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE), Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA), Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL), Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) a Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA), Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust).

([7]) Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA), Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA), Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA).

23. ďalej konštatuje, že v roku 2018 v rámci správnych rád existovalo rovné zastúpenie žien a mužov v 3 agentúrach, dobrá vyváženosť v prípade 6 agentúr, ale nevyvážené zastúpenie existovalo v 21 agentúrach (jedna z nich mala zastúpených len mužov); žiada členské štáty a príslušné organizácie, ktoré sa zúčastňujú na správnych radách, aby pri nominovaní svojich zástupcov do týchto orgánov zohľadňovali potrebu lepšej rodovej rovnováhy;

24. poznamenáva, že len jedna agentúra, Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA), oznámila rovné zastúpenie žien a mužov v prípade vyšších riadiacich pracovníkov a správnej rady; víta tento úspech a nabáda ostatné agentúry, aby nasledovali tento dobrý príklad;

25. berie na vedomie informácie, ktoré agentúry poskytli v súvislosti s rodovou rovnováhou medzi vysokými riadiacimi pracovníkmi a v rámci správnych rád, a poznámky niektorých agentúr, že okrem výkonného riaditeľa nemajú vyšší manažment; v tejto súvislosti žiada, aby agentúry v budúcnosti predkladali údaje za všetky kategórie riadiacich pracovníkov;

26. nabáda agentúry, aby vypracovali dlhodobý rámec politiky ľudských zdrojov, ktorý sa bude zaoberať rovnováhou medzi pracovným a súkromným životom jej zamestnancov, celoživotným poradenstvom a rozvojom kariéry, rodovou rovnováhou, prácou na diaľku, nediskrimináciou, geografickou rovnováhou a náborom a integráciou osôb so zdravotným postihnutím;

27. berie na vedomie záver správu Dvora audítorov o spôsobe, akým v nadväznosti na rýchly prieskum v roku 2017 agentúry implementovali záväzok znížiť počas rokov 2014 – 2018 stav zamestnancov o 5 % v pláne pracovných miest, 5 % zníženie bolo dosiahnuté, hoci s určitým oneskorením;

28. konštatuje, že niektoré agentúry čelia výzve nedostatku zamestnancov, najmä keď sa im prideľujú nové úlohy bez toho, aby sa počítalo s dodatočným personálom na ich vykonávanie a že orgán udeľujúci absolutórium vyjadruje znepokojenie najmä nad ťažkosťami, ktoré zažívajú niektoré agentúry pri prijímaní kvalifikovaných pracovníkov v konkrétnych platových triedach, ktoré narušujú celkovú výkonnosť agentúr a vyžadujú zamestnanie externých aktérov;

29. uznáva kroky smerujúce k zavedeniu prostredia bez obťažovania zo strany agentúr, ako napríklad dodatočné školenia zamestnancov a manažmentu, ako aj zavedenie dôverných poradcov; nabáda agentúry, ktoré takéto kroky ešte nezaviedli, aby tak urobili; a nabáda agentúry, ktoré dostali sťažnosti spojené s obťažovaním, aby ich považovali za prioritu;

30. poznamenáva, že agentúry neustále monitorujú a hodnotia svoje personálne obsadenie a potreby z hľadiska dodatočných ľudských a finančných zdrojov a v prípade potreby predkladajú príslušné požiadavky; uznáva, že takéto žiadosti by mali podliehať širšiemu medziinštitucionálnemu procesu, aby úroveň zdrojov zodpovedala úlohám a zodpovednostiam agentúr;

31. zdôrazňuje význam politiky v oblasti blaha zamestnancov; zdôrazňuje, že agentúry by mali zabezpečiť dôstojné a kvalitné pracovné podmienky pre všetkých zamestnancov;

32. konštatuje, že na základe správy Dvora audítorov naznačujú platby v jeho audítorských vzorkách tendenciu kompenzovať nedostatok vlastných stálych zamestnancov externými pracovníkmi, najmä konzultantmi v oblasti IT, ktorí v niektorých prípadoch pracujú v priestoroch agentúr, čo prináša využívanie zmluvných a dočasných agentúrnych zamestnancov; konštatuje, že päť agentúr využívalo dočasných agentúrnych zamestnancov prostredníctvom registrovaných agentúr dočasného zamestnávania, ale nedodržali všetky pravidlá stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/104/ES ([8]) a príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch, napríklad pokiaľ ide o pracovné podmienky dočasných agentúrnych zamestnancov; konštatuje, že tri agentúry využili zmluvy o poskytovaní konzultačných služieb v oblasti IT a v ďalších oblastiach, ktoré boli formulované a/alebo plnené tak, že v praxi by to mohlo viesť k poskytnutiu (mise à disposition) dočasných agentúrnych pracovníkov namiesto poskytovania jednoznačne určených služieb alebo produktov a podľa požiadaviek smernice 2008/104/ES, služobného poriadku a sociálnych pravidiel a pravidiel zamestnávania, pričom tieto agentúry sú vystavené právnym rizikám a rizikám poškodenia dobrej povesti; vyzýva sieť, aby zaviedla všeobecnú politiku nenahrádzania stálych zamestnancov drahšími externými konzultantmi;

33. so znepokojením berie na vedomie zistenia Dvora audítorov, že v niektorých agentúrach majú dočasní agentúrni pracovníci horšie pracovné podmienky než pracovníci, ktorých priamo zamestnáva agentúra; poznamenáva, že v súlade so smernicou 2008/104/ES a pracovným právom viacerých členských štátov majú dočasní agentúrni zamestnanci pracovať v rovnakých podmienkach ako zamestnanci priamo zamestnaní užívateľským subjektom; vyzýva agentúry, aby analyzovali pracovné podmienky svojich dočasných agentúrnych zamestnancov a zabezpečili ich súlad s právom Únie a vnútroštátnym pracovným právom;

([8]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/104/ES z 19. novembra 2008 o dočasnej agentúrnej práci (Ú. v. EÚ L 327, 5.12.2008, s. 9).

34. berie na vedomie veľmi nízky počet prípadov oznamovateľov v agentúrach Únie, čo vyvoláva obavy v súvislosti s tým, že zamestnanci buď nie sú oboznámení s existujúcimi pravidlami, alebo že chýba dôvera v systém; vyzýva na zosúladenie politík ochrany oznamovateľov vo všetkých agentúrach Únie so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 ([9]); naliehavo vyzýva agentúry, aby účinne využívali svoje stanovené vnútorné pravidlá alebo usmernenia týkajúce sa oznamovania protispoločenskej činnosti; vyzýva agentúry, ktoré sa ešte stále nachádzajú v procese prijímania takýchto pravidiel, aby tak urobili bez zbytočného odkladu;

35. vyzýva všetky agentúry, aby zverejňovali úroveň fluktuácie zamestnancov a priemerné úrovne neprítomnosti na pracovisku z dôvodu práceneschopnosti, a jasne uvádzali, ktoré pozície sú obsadené 31. decembra príslušného rozpočtového roka, s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť medzi agentúrami;

36. opätovne vyzýva Komisiu, aby preskúmala, ako sa vypočítava mzdový koeficient pre zamestnancov pracujúcich v rôznych členských štátoch s cieľom zabezpečiť lepšiu geografickú vyváženosť zamestnancov agentúr;

37. so znepokojením konštatuje, že nízke korekčné koeficienty, ktoré sa uplatňujú na platy zamestnancov, vytvárajú zložité situácie, ktoré môžu brzdiť schopnosť agentúry účinne vykonávať každodenné úlohy a môžu viesť k vysokej úrovni fluktuácie zamestnancov; zdôrazňuje, že agentúry, ktoré sa nachádzajú v krajinách, v ktorých sa uplatňuje nízky korekčný koeficient, by mali získať ďalšiu podporu zo strany Komisie pri vykonávaní doplňujúcich opatrení, aby sa stali atraktívnejšími pre súčasných a perspektívnych zamestnancov, ako je napríklad zriaďovanie európskych škôl a iných zariadení; vyzýva Komisiu, aby posúdila vplyv a realizovateľnosť uplatňovania korekčných koeficientov na platy v budúcnosti;

38. poznamenáva, že väčšina agentúr nezverejňuje oznámenia o voľných pracovných miestach na webovom sídle Európskeho úradu pre výber pracovníkov (ďalej len „EPSO“); berie na vedomie obavy v súvislosti s vysokými nákladmi na preklad; v tejto súvislosti víta medziagentúrnu platformu s pracovnými ponukami, ktorú zriadila a udržiava sieť, a vyzýva všetky agentúry, aby v plnej miere využívali jej výhody;

39. nabáda agentúry Únie, ktoré nemajú stratégiu pre základné práva, aby zvážili jej prijatie vrátane vloženia odkazu na základné práva do kódexu správania, ktorý by mohol vymedziť povinnosti ich zamestnancov a ich školenie; domnieva sa, že by sa mali vykonávať účinné preventívne opatrenia a nájsť účinné postupy na riešenie otázok obťažovania;

Verejné obstarávanie

40. na základe správy Dvora audítorov berie so znepokojením na vedomie, že sa zistili nedostatky súvisiace s nadmernou závislosťou od dodávateľov, externého poradenstva a dočasných agentúrnych zamestnancov, s uplatňovaním neprimeraných kritérií na vyhodnocovanie ponúk a s uzatváraním zmlúv s neobvykle nízkou cenovou ponukou bez primeraného odôvodnenia; konštatuje, že viaceré agentúry pravidelne vykonávajú rozsiahle aktivity a príležitostne aj kľúčové obchodné činnosti prostredníctvom externých zdrojov, čo oslabuje internú odbornosť a kontrolu plnenia zmlúv, pričom niektoré nedostatky vo verejnom obstarávaní môžu narušiť spravodlivú hospodársku súťaž a byť prekážkou dosiahnutia najlepšieho pomeru ceny a kvality vo verejnom obstarávaní; odporúča primeranú rovnováhu medzi cenou a kvalitou pri zadávaní zákaziek, optimálnu koncepciu rámcových zmlúv, odôvodnené sprostredkovateľské služby a používanie rámcových zmlúv; konštatuje, že v prípade šiestich agentúr boli podmienky rámcových zmlúv pre poskytovanie údržby a zariadení IT nedostatočné, pretože umožňovali kúpu položiek, ktoré v nich neboli výslovne uvedené, neboli predmetom pôvodného súťažného konania a zároveň umožnili dodávateľovi účtovať vyššie ceny za položky zakúpené od iných dodávateľov; konštatuje, že napriek tomu, že agentúry nie sú oprávnené meniť základné zmluvné dohody, s nimi súvisiace kontroly *ex ante* nepreverovali presnosť navýšení, ktoré dodávateľ účtoval; vyzýva všetky agentúry a orgány Únie, aby prísne dodržiavali pravidlá verejného obstarávania; zdôrazňuje, že digitalizácia je pre agentúry veľkou príležitosťou na zvýšenie účinnosti a transparentnosti, a to aj v oblasti verejného obstarávania; vyzýva preto všetky agentúry a orgány, aby urýchlene dokončili a zaviedli elektronické verejné súťaže, elektronické predkladanie ponúk, elektronickú fakturáciu a elektronické formuláre pre verejné obstarávanie; žiada Komisiu a agentúry, aby naliehavo riešili potrebné zlepšenia v tímoch verejného obstarávania, a to so zreteľom na to, že tento problém pretrváva a je potrebné ho systematicky riešiť;

([9]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

41. domnieva sa, že agentúry, orgány a inštitúcie Únie musia ísť príkladom, pokiaľ ide o transparentnosť; žiada preto, aby sa zverejnili úplné zoznamy zákaziek zadaných prostredníctvom postupov verejného obstarávania vrátane tých, ktoré sú nižšie ako prahová hodnota 15 000 EUR, ktorá sa požaduje podľa právnych predpisov;

42. poznamenáva, že decentralizované agentúry a iné orgány spolu s ôsmimi spoločnými podnikmi Únie sa usilujú o zvýšenie administratívnej efektívnosti a úspory z rozsahu intenzívnejším využívaním spoločných postupov vo verejnom obstarávaní; konštatuje však, že napriek tomuto sľubnému trendu neboli vždy pokusy o spoločné postupy obstarávania úspešné, napríklad v dôsledku neadekvátnej analýzy trhu;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

43. konštatuje, že 2. apríla 2019 sa na žiadosť Výboru Európskeho parlamentu pre petície uskutočnil seminár o konflikte záujmov: integrita, zodpovednosť a transparentnosť v inštitúciách a agentúrach EÚ, na ktorom odzneli predbežné zistenia z nadchádzajúcej štúdie o konflikte záujmov a agentúrach EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že štúdia, ktorej dátum prezentácie mal byť v júli 2019, bola uverejnená až v januári 2020; konštatuje, že štúdia poskytuje komplexný prehľad a analýzu politík na predchádzanie konfliktom záujmov v jednotlivých agentúrach, a že predkladá odporúčania na zlepšenie kontroly politík v oblasti konfliktu záujmov v agentúrach; vyzýva sieť, aby orgán udeľujúci absolutórium informovala o vývoji uplatňovania predpisov a politík týkajúcich sa konfliktov záujmov a o ich možných zmenách;

44. so znepokojením konštatuje, že nie všetky agentúry a orgány Únie zverejnili na svojich webových sídlach vyhlásenia o záujmoch členov správnych rád, výkonných riadiacich pracovníkov a vyslaných expertov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré agentúry naďalej uverejňujú vyhlásenia o neexistencii konfliktu záujmov; zdôrazňuje, že nie je na členoch správnych rád ani na výkonných riaditeľoch, aby sami vyhlásili, že nemajú konflikt záujmov; požaduje jednotný model vyhlásení o záujmoch pre všetky agentúry; zdôrazňuje, že je dôležité zriadiť nezávislý orgán pre etiku s cieľom posúdiť situácie konfliktu záujmov a otáčavých dverí v inštitúciách, agentúrach a iných orgánoch Únie; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že všetci vyslaní experti zverejnia svoje príslušné vyhlásenia o záujmoch a životopisy na príslušných webových sídlach agentúr;

45. opätovne zdôrazňuje, že nedostatočne podrobná politika v oblasti konfliktov záujmov môže viesť k strate dôveryhodnosti agentúry; potvrdzuje, že východiskovým bodom pre všetky tieto politiky je predkladanie pravidelných a dostatočne podrobných vyhlásení o záujmoch; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že posun smerom k pozitívnym vyhláseniam o záujmoch namiesto vyhlásení o absencii záujmov by umožnil podrobnejšie kontroly; zdôrazňuje, že agentúry Únie by okrem toho mali mať zavedený mechanizmus preverovania konfliktov záujmov, ktorý by bol úmerný veľkosti a funkcii tejto agentúry;

46. vyzýva všetky agentúry, aby sa pripojili k medziinštitucionálnej dohode o registri transparentnosti pre zástupcov záujmov, ktorá je v súčasnosti predmetom rokovaní medzi Komisiou, Radou a Európskym parlamentom;

47. vyjadruje poľutovanie nad tým, že stále neexistujú žiadne jasné usmernenia a neexistuje žiadna konsolidovaná politika v otázke javu otáčavých dverí; zdôrazňuje skutočnosť, že táto otázka má kľúčový význam, najmä v prípade tých agentúr, ktoré pracujú s priemyselnými odvetviami; vyzýva Komisiu, aby poskytla prísnejšie pravidlá, lepšie kontroly a jasnejšie usmernenia týkajúce sa prechodných období pre odchádzajúcich zamestnancov, ako aj ďalšie opatrenia súvisiace s otáčavými dverami;

48. víta skutočnosť, že väčšina agentúr, okrem Prekladateľského strediska pre orgány Európskej únie (ďalej len „CdT“) a Agentúry Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (ďalej len „eu-LISA“), má zavedené usmernenia týkajúce sa prístupu verejnosti k dokumentom; konštatuje však, že CdT plánuje zaviesť usmernenia, a že agentúra eu-LISA vypracuje vnútorné pravidlá pre vybavovanie žiadostí o prístup k verejným dokumentom a bude sa snažiť ich prijať v roku 2020;

49. opakuje svoje znepokojenie nad tým, že tie agentúry, ktorých veľkú časť príjmov tvoria poplatky od príslušného hospodárskeho odvetvia, sú náchylnejšie na riziko konfliktu záujmov a profesijnej nezávislosti; vyzýva agentúry a Komisiu, aby znížili závislosť od poplatkov odvetví;

50. vyzýva agentúry, aby vykonávali komplexnú a horizontálnu politiku týkajúcu sa predchádzania konfliktom záujmov a aby použili politiku nezávislosti ECHA ako vzor najlepšieho postupu a príkladný systém monitorovania a prevencie akýchkoľvek konfliktov záujmov; nabáda všetky agentúry, aby zriadili poradný výbor pre konflikty záujmov;

Vnútorné kontroly

51. berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že pri využívaní medziinštitucionálnych zmlúv agentúry ostávajú zodpovedné za uplatňovanie zásad verejného obstarávania pri svojich osobitných nákupoch, a že vnútorné kontroly agentúr musia zabezpečiť ich dodržiavanie;

52. konštatuje, že koncom roka 2018 správne rady 29 agentúr prijali revidovaný rámec Komisie pre vnútornú kontrolu a že 15 agentúr tiež informovalo o jeho zavedení; vyzýva na prijatie a zavedenie rámca vnútornej kontroly vo všetkých agentúrach na zosúladenie štandardov kontroly s najvyššími medzinárodnými štandardmi a na zabezpečenie účinnosti a efektívnosti vnútorných kontrol v procese rozhodovania;

53. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že niektoré agentúry nemajú zavedené politiky vymedzujúce citlivé funkcie a súvisiace opatrenia na zmierenie rizík, ktorých cieľom je znížiť riziko zneužitia právomocí delegovaných na zamestnancov a ktoré by mali byť štandardným prvkom vnútornej kontroly; naliehavo preto žiada tieto agentúry, aby prijali takéto politiky;

Ďalšie pripomienky

54. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov sa agentúry, ktoré sídlili v Londýne (Európsky orgán pre bankovníctvo (ďalej len „EBA“) a Európska agentúra pre lieky (ďalej len „EMA“)), v roku 2019 vysťahovali zo Spojeného kráľovstva, a že ich výkazy obsahujú opravné položky súvisiace s nákladmi na sťahovanie; okrem toho v prípade agentúry EMA konštatuje, že Dvor audítorov poukázal na vývoj v nadväznosti na dohodu o prenájme a na rozsudok Vrchného súdu Anglicka a Walesu; berie na vedomie podmienený záväzok vo výške 465 000 000 EUR, ktorý zostal po uzavretí novej dohody o prenájme, a neistotu v súvislosti s úplnou stratou zamestnancov po premiestnení; okrem toho so znepokojením konštatuje, že v prípade oboch agentúr Dvor audítorov tiež uviedol možné zníženie príjmov po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie;

55. víta preskúmanie Dvora audítorov č. 07/2019s názvom Podávanie správ o udržateľnosti: hodnotenie inštitúcií a agentúr EÚ (rýchle preskúmanie) z 12. júna 2019; opakuje jeho zistenia, že zozbierané alebo uverejnené informácie sa týkajú najmä toho, ako fungovanie organizácie ovplyvňuje udržateľnosť (napr. jej vnútorná spotreba papiera alebo vody) a nie toho, ako zohľadňuje udržateľnosť vo svojej celkovej stratégii a operáciách; zdôrazňuje, že takéto interné cielené podávanie správ nezachytí tie otázky, ktoré sú pre organizáciu najvýznamnejšie; vyzýva všetky agentúry, aby zhodnotili nepriaznivý vplyv svojich operácií na udržateľnosť, a aby ho štruktúrovaným spôsobom zahrnuli do správy o udržateľnosti;

56. dôrazne vyzýva agentúry, aby vykonávali odporúčania Dvora audítorov;

57. zdôrazňuje naliehavú potrebu zamerať pozornosť agentúr na šírenie výsledkov ich výskumu a na prácu so širokou verejnosťou a oslovovať verejnosť prostredníctvom sociálnych médií a iných médií s cieľom zvýšiť informovanosť o ich činnosti; pripomína všeobecný nedostatok informovanosti občanov o agentúrach aj v rámci krajiny, v ktorej pôsobia; vyzýva agentúry, aby oslovovali ľudí účinnejšie a častejšie;

58. zdôrazňuje možné negatívne účinky vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie na organizáciu, činnosť a účty agentúr, najmä pokiaľ ide o zníženie priamych príspevkov; naliehavo vyzýva Komisiu, aby konala s mimoriadnou opatrnosťou pri práci s predchádzaním a zmierňovaním rizika pre agentúry;

59. víta vytvorenie Európskeho orgánu práce (ďalej len „ELA“), ktorého zakladajúce nariadenie bolo predložené v marci 2018 a ktorý začal svoju činnosť v októbri 2019; zdôrazňuje, že treba zabezpečiť vyčlenenie dostatočných finančných prostriedkov na jeho zriadenie; trvá na tom, že finančné prostriedky nemožno vyčleniť presunutím prostriedkov z iných agentúr pre zamestnanosť a sociálne veci a rozpočtových riadkov, a že ELA si ako nový orgán vyžaduje nové zdroje, aby mohol plynule fungovať; zdôrazňuje najmä, že v dôsledku zriadenia orgánu ELA by sa nemali znížiť zdroje a kapacity Európskej siete služieb zamestnanosti (ďalej len „EURES“), ktorá má kľúčovú úlohu pri sprostredkovaní pracovnej mobility občanov Únie a ponúka služby a partnerstvá uchádzačom o zamestnanie a zamestnávateľom, verejným službám zamestnanosti, sociálnym partnerom a miestnym orgánom; zdôrazňuje preto, že pre ELA a EURES treba zachovať jednoznačné a oddelené rozpočtové riadky;

60. poukazuje na to, že ELA pomôže zabezpečiť, aby sa pravidlá Únie v oblasti mobility pracovnej sily a koordinácie sociálneho zabezpečenia presadzovali účinne a spravodlivo, pomôže vnútroštátnym orgánom spolupracovať pri presadzovaní týchto pravidiel a uľahčí občanom a podnikom využívanie výhod vnútorného trhu; domnieva sa, že hoci tieto štyri agentúry Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop), Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound), Európska nadácia pre odborné vzdelávanie (ETF) a Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) sú prevažne zamerané na výskum, mohli by užitočne podporiť prácu ELA a prispieť k nej;

61. zdôrazňuje, že transparentnosť a povedomie občanov o existencii agentúr sú nevyhnutné na zaistenie ich demokratickej zodpovednosti; domnieva sa, že v prvom rade je dôležitá jednoduchosť využívania zdrojov a údajov agentúr; žiada preto o posúdenie toho, ako sa v súčasnosti predkladajú a sprístupňujú údaje a zdroje, a toho, do akej miery ich občania považujú za jednoducho identifikovateľné, rozpoznateľné a použiteľné;

62. odporúča, aby sa všetky agentúry zameriavali na verejnú komunikáciu a propagáciu, keďže o ich existencii a činnostiach občania často nemajú povedomie;

63. nabáda agentúry Únie, aby zvážili prijatie stratégie pre základné práva vrátane vloženia odkazu na základné práva do kódexu správania, ktorý by mohol vymedziť povinnosti ich zamestnancov a ich školenie; podporuje vytvorenie mechanizmov na zabezpečenie toho, aby akékoľvek porušenie základných práv bolo možné zistiť a oznámiť a aby sa riziká takéhoto porušovania urýchlene dostali do pozornosti hlavných orgánov danej agentúry; podporuje zriadenie, ak je to vhodné, pozície úradníka pre základné práva podriadeného priamo správnej rade (aby sa zaistil určitý stupeň nezávislosti voči ostatným zamestnancom) na okamžité riešenie ohrození základných práv a neustále zlepšovanie politiky základných práv v rámci organizácie; podporuje nadviazanie pravidelného dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti a príslušnými medzinárodnými organizáciami v otázkach základných práv; podporuje zabezpečenie toho, aby súlad so základnými právami bol základným referenčným prvkom spolupráce Europolu s vonkajšími subjektmi, najmä s členmi vnútroštátnych správnych orgánov, s ktorými spolupracuje na operačnej úrovni;

64. nabáda všetky agentúry v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, aby zvážili registráciu v rámci schémy environmentálneho manažérstva a auditu (EMAS) s cieľom zlepšiť ich environmentálne správanie;

65. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie agentúram, na ktoré sa vzťahuje tento postup udeľovania absolutória, Rade, Komisii a Dvoru audítorov a aby zabezpečil jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* (v sérii L).